Kinesisk blåregn

Wisteria sinensis

Kort fortalt

- *Wisteria sinensis* – ærteblomstfamilien (Fabaceae).
- Hjemmehørende i Kina; kom til Europa i begyndelsen af 1800-tallet.
- Løvfældende slyngplante med finnede blade med 7–13 småblade.
- Duftende, blåviolette blomster i hængende klaser om foråret – frøplanter blomstrer dog først efter mange år.
- Ude hele året i sol; om vinteren beskyttes skålen mod hård frost.
- Alle dele er giftige, især frø og bælge.
- Frøene ridses let med sandpapir og lægges i blød; spirer efter 2–8 uger.

Det kan du se frem til

Med frøene af kinesisk blåregn har du grundlaget for en hurtigtvoksende, vinterhårdfør bonsai, som du selv former fra den første spire. De første kimplanter viser sig typisk efter 2–8 uger, og allerede i den første sommer kan du begynde formbeskæringen. Blåregn fra frø kræver tålmodighed: De duftende klaser kommer først, når planten er gammel nok – ofte efter 10 år eller mere. Indtil da er det stammen og formen, du arbejder med.

Mange forbinder bonsai med et færdigt lille træ fra butikken. Med frø starter du et skridt tidligere – og det giver dig noget, et købt træ aldrig kan: Du bestemmer selv formen fra den første spire, og du kan dyrke arter, der sjældent eller aldrig sælges som færdige bonsai. Det kræver tålmodighed, for der går nogle år, før frøplanten er blevet til et egentligt bonsaitræ. Til gengæld er træet dit eget fra start til slut. Herunder finder du det, du skal vide for at komme godt fra start med netop denne art.

Introduktion

Kinesisk blåregn (*Wisteria sinensis*) er en løvfældende slyngplante fra ærteblomstfamilien. Den vokser vildt i skove i det centrale Kina og kom til Europa i begyndelsen af 1800-tallet; i dag er den en af de mest plantede klatreplanter i haver og på pergolaer. I naturen slynger den sig mange meter op i træerne, og den kan blive meget gammel. Bladene er finnede med 7–13 småblade. Om foråret, før eller samtidig med løvspring, kommer de duftende, blåviolette blomster i lange, hængende klaser, og bagefter dannes fløjlsagtige bælge med store frø. Alle dele af planten er giftige, især frøene og bælgene, som kan give forgiftning med maveproblemer hos børn og dyr. Som bonsai vokser blåregnen hurtigt og får med tiden en kraftig, snoet stamme; den gør sig bedst i en fri, opret eller let skrå form. Frøplanter kræver dog stor tålmodighed: De blomstrer først, når de er gamle nok – ofte efter 10 år eller mere, nogle gange først efter ca. 20 år.

Formering

Frøene kan sås fra januar til september. Frøskallen er hård: Ru derfor frøene let op med fint sandpapir, og læg dem i lunkent vand i 12–24 timer, til de er svulmet op. Så dem ca. 1 cm dybt i fugtig såjord eller kokos-såmuld. Ved jævn fugtighed og varme spirer de normalt efter 2–8 uger. Såbakken kan også stå køligt ude – så tager spiringen blot lidt længere tid. Når kimplanterne har fået de første rigtige blade, prikles de ud i enkelte potter med priklejord.

Sikkerhed: Frø, næringsstoffer og dyrkningsmedier er ikke beregnet til at spise – hverken for mennesker eller dyr. Nogle arter er giftige, så opbevar dem utilgængeligt for børn og dyr.

Placering og lys

Blåregnen elsker sol. Den kan vokse i halvskygge, men blomstrer kun rigt i fuld sol. Kimplanter, der er sået inde, vænnes gradvist til at stå ude og flyttes først ud, når der ikke længere er risiko for nattefrost.

Vanding og næringsstoffer

Blåregnen er tørstig: Hold dyrkningsmediet jævnt fugtigt i vækstsæsonen, og lad det aldrig tørre ud. På varme sommerdage kan skålen gerne stå i en underskål med lidt vand, og bladene kan overbruses med rent regnvand i stuetemperatur. Om vinteren vandes kun sparsomt. Fra april til september gives flydende bonsai-næring hver 3. uge – dog ikke under blomstringen. For meget kvælstof giver kraftige skud på bekostning af blomsterne.

Dyrkningsmedie

Færdig bonsai-jord er et godt valg. Til unge planter passer priklejord med kvartssand. Unge planter omplantes hvert 2. år om foråret.

Beskæring

Vent med at beskære, til blomstringen er overstået. Lad et nyt skud danne 6–8 blade, og skær det derefter tilbage til 2–3 blade. Blomsterne dannes på korte sideskud – dem skal du lade sidde. Unge planter, der endnu ikke blomstrer, kan beskæres løbende i hele vækstsæsonen.

Vinteropbevaring

Kinesisk blåregn er hårdfør og skal have en kold vinter for at kunne hvile. Lad træet stå ude, også når bladene falder om efteråret – let frost skader ikke. I en skål er rødderne dog langt mere udsatte end i jorden, og når dyrkningsmediet fryser hårdt, kan skålen sprænge. Beskyt derfor skålen i god tid, når der er udsigt til flere døgn med frost eller nattefrost under ca. -5 °C: Grav skålen ned i haven, så kun stamme og krone er over jorden, og dæk jorden med blade – eller stil skålen i tørt sand i en flamingokasse. Du kan også stille træet i et koldt, helst frostfrit udhus eller en garage; når bladene er faldet, behøver det ikke lys. Kimplanter i deres første vinter skal altid stå frostfrit, fx i et uopvarmet rum ved 0–5 °C. Vand sparsomt, så dyrkningsmediet ikke tørrer helt ud, og giv ingen næring. Når knopperne begynder at svulme om foråret, skal træet igen stå lyst, og de nye skud beskyttes mod sen nattefrost.

Vigtige dyrkningstips

Det meste, der går galt ved såning, skyldes for meget vand eller for lidt lys. Jeg anbefaler et let, næringsfattigt såmedie som såjord eller kokos-såmuld, så de fine rødder ikke rådner. Når kimplanterne skal prikles, giver priklejord med kvartssand god dræning og et stabilt rodnet. Senere, når træet skal formes som bonsai, er min færdigblandede bonsai-jord et godt grundlag. Hav tålmodighed: Frø fra samme pose spirer ikke altid samtidig, så lad såbakken stå, selvom de første kimplanter allerede er kommet op.